

Čís. 14399.

Rozhodnutí ředitelství státních drah a ministerstva železnic, jímž byl (smluvní) železniční zaměstnanec přeložen do trvalé výslužby podle § 13, první odstavec, zákona ze dne 22. prosince 1924, čís. 286 Sb. z. a n., jest rozhodnutím správního úřadu o soukromoprávním nároku zaměstnavatelově ve smyslu § 1 zákona ze dne 15. října 1925, čís. 217 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 23. května 1935, Rv II 247/35.)

Opačně: rozh. n. s. s. čís. 7424.

Žalobce (smluvní zaměstnanec čsl. státních drah) byl nuceně přeložen do trvalé výslužby s odbytným jednou pro vždy. Vyčerpav pořadí správních stolic do tohoto rozhodnutí ředitelství čsl. st. drah v B., domáhá se žalobou uznání neúčinnosti restriktivního výměru a jako důsledku toho zaplacení služebních požitků za poslední tři roky před podáním žaloby. Nižší soudy zamítly žalobu, odvolací soud z těchto důvodů: Žalobce měl podati žalobu v propadné lhůtě 90 dnů ode dne, kdy mu bylo dodáno zamítavé rozhodnutí ministerstva železnic ze dne 14. ledna 1926, které rozhodlo s konečnou platností. Žaloba, podaná dne 10. července 1934, je opožděná, ježto rozhodnutí ministerstva železnic bylo žalobci doručeno dne 21. ledna 1926. Žalobcův služební poměr má povahu soukromoprávní a také žalobcovy nároky odvozené z tohoto služebního poměru jsou soukromoprávní. První soud zjistil a žalobce to sám tvrdil, že žalobce byl přeložen do trvalé výslužby podle § 13 zák. ze dne 22. prosince 1924 čís. 286 sb. z. a n. Podle § 22 cit. zákona vztahují se ustanovení dílu I. tohoto zákona též na státní podniky, tedy i na čsl. státní železnice. Do dílu I. jest pak zařazen § 15/4, který praví, že k rozhodování a opatření dle §§ 9—13 jest příslušný ústřední úřad, který jest oprávněn zmocniti k rozhodnutí neb opatření úřad jemu bezprostředně podřízený, ve kterémžto případě výrok tohoto úřadu jest konečný. Když železniční úřady, t. j. ředitelství neb ministerstvo železnic prováděly ustanovení restriktivního zákona, neupravovaly soukromoprávní služební vztahy železničních zaměstnanců jako smluvní strana, nýbrž jako orgány restriktivním zákonem k tomu zmocněné a vrchnostenskou mocí opatřené, aby jednostranně upravovaly služební vztahy železničních zaměstnanců, a tak dosaženo bylo účelu restriktivním zákonem zamýšleného. Železniční úřady jednaly proto v tomto případě jako úřady správní. Podle § 1 zák. ze dne 15. října 1925, čís. 217 sb. z. a n. jest ve všech případech, ve kterých správní úřad rozhodl podle zákonů o tom vydaných o nárocích soukromoprávních, volno straně tímto rozhodnutím dotčené po vyčerpání prostředků dovolávati se nápravy ve výroku o těchto nárocích pořadem práva. Podle § 2 tohoto zákona jest však žalobu podati v propadné lhůtě 90 dnů ode dne, kdy bylo straně dodáno rozhodnutí správního úřadu, který rozhodl s konečnou platností, není-li v příslušném zákoně stanovena delší lhůta. Poněvadž je mezi stranami nesporno, že žalobci byl doručen výměr ministerstva železnic, jímž byla zamítnuta jeho stížnost do výměru ředitelství státních drah v B. ze dne 30. září 1925, že je ve smyslu zákona čís. 286/24 sb. z. a n.

restringován s odůvodněním, že je postradatelným dne 21. ledna 1926, běží od toho dne tato 90denní lhůta k podání žaloby (§ 2 zák. ze dne 15. října 1925 čís. 217 sb. z. a n.). Žaloba podaná dne 10. července 1934 je opožděná.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Dovolatel dovozuje, že se na jeho žalobu nevztahuje ustanovení § 2 odst. 1. zákona ze dne 15. října 1925 čís. 217 sb. z. a n. o propadné lhůtě. Služební poměr žalobce jako zaměstnance státních drah byl poměrem soukromoprávním. I žalobní nárok, vyvozovaný z tohoto služebního poměru, jest povahy soukromoprávní. (Viz též rozh. čís. 9875 sb. n. s.). Jest řešiti jen otázku, zda tu jde o takový soukromoprávní nárok, o němž podle zákonů o tom vydaných má rozhodovati úřad správní (§ 105 ústavní listiny a § 1 zákona čís. 217/25 sb. z. a n.). Žalobce byl nuceně přeložen do trvalé výslužby s odbytým jednou pro vždy. Šlo tedy o nucený odchod podle § 13 odst. 1. zákona ze dne 22. prosince 1924 čís. 286 sb. z. a n., jehož bylo ve smyslu § 16 téhož zákona obdobně použito u žalobce jako smluvního zaměstnance. Nyní se žalobce domáhá uznání neúčinnosti restriktivního výměru a jako důsledek toho požaduje zároveň zaplacení služebních požitků za poslední tři roky před podáním žaloby. Závazek žalovaného státu k požadovanému plnění opírá o tvrzení, že nebyl služebně postradatelný, a že proto důvod použitý pro restriktci neodpovídal skutečnosti. Ustanovením § 15 odst. 4 zákona čís. 286/24 sb. z. a n. bylo vyhrazeno rozhodnutí a opatření podle §§ 9 až 13 správním úřadům tam jmenovaným. Ředitelství státních drah v B. a ministerstvo železnic rozhodovaly v tomto případě jako úřady správní, zmocněné k tomu zvláštním zákonem, ne jako soukromý zaměstnavatel. Bylo-li však rozhodnuto správním úřadem o soukromoprávním poměru žalobcově, jenž jest základem žalobního nároku, a byl-li správní úřad zvláštním zákonem — t. j. ustanovením § 15 odst. 4 zákona čís. 286/24 sb. z. a n. — ustanoven jako příslušný k tomuto rozhodnutí, byl žalobce sice oprávněn, aby se domáhal nároků nyní uplatňovaných žalobou na řádném soudě podle § 1 odst. 1 a 3 zákona čís. 217/25 sb. z. a n., ale musil by tak učiniti v propadné lhůtě, stanovené v § 2 tohoto zákona. (Srovn. obdobné rozhodnutí čís. 8053 sb. n. s.). Žaloba byla podána dávno po uplynutí uvedené propadné lhůty, a je proto opožděná.

Čís. 14400.

Obmeškaný vydražitel ručí podle § 155 ex. ř., třebaže byl zbaven svéprávnosti, stalo-li se tak teprve po právomoci příklepu a po uplynutí lhůty, v níž mělo nejvyšší podání jím býti zapraveno.

Otázku, zda obmeškalý vydražitel byl nepřičetný již v době před vydáním usnesení o zbavení svéprávnosti lze řešiti jen pořadem práva.

(Rozh. ze dne 24. května 1935, R I 524/35.)